

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4P/141/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220201643
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slavomír Ivanecký
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2020:8220201643.1

Uznesenie

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Slavomírom Ivaneckým v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté O. N., R.. XX.XX.XXXX O. K. N., R.. XX.XX.XXXX, T. D. J. R. H. XXX, V. N., Č. W., detí rodičov D. N.J., R.. XX.XX.XXXX, T. K. D., T. Č. Ú. J. - Š., D. X, XXX XX J. - Š. O. X. N., R.. XX.XX.XXXX, T. D. J. R. H. XXX, V. N., Č. W., o zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd v y h l a s u j e, že nemá právomoc na konanie a konanie z a s t a v u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 21.9.2020, sa navrhovateľ ako otec maloletých domáha, aby mu súd znížil výživné na maloletých O. N., R.. XX.X.XXXX O. K. N., R.. XX.X.XXXX, ktoré žijú s matkou na adrese R. H. XXX, V. N., Č. W.. Súd z pripojeného trestného spisu 2T 52/2019 zistil, že rozsudkom Okresného soudu v Přerove 0Nc 78/2013 - 41 zo dňa 7.6.2013 boli maloleté O. O. K. N. zverené do osobnej starostlivosti matke, navrhovateľ ako ich otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej O. mesačnou sumou vo výške 2.000 Kč a na výživu maloletej K. mesačnou sumou vo výške 2.000,- Kč, od 1.1.2013 do budúcnosti. Súd rozhodol aj o dlžnom výživnom za obdobie od 1.1.2013 do 30.6.2013 v celkovej výške 12.000 Kč pre maloletú O. a 12.000 Kč pre maloletú K. vo výške 12.000,- Kč, na zaplatenie ktorej určil otcovi lehotu 3 mesiacov od doručenia rozsudku. Obe maloleté deti, ako aj ich matka sú štátnymi občanmi Českej republiky a žijú minimálne od roku 2013 doteraz na území Českej republiky.

2. Podľa bodov 2, 5, 6, 7, 9 Rozhodnutia Rady z 30. novembra 2009 o uzavretí Haagskeho protokolu z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciú povinnosť Európskym spoločenstvom (ďalej v texte len Rozhodnutie rady č. 2009/941/ES) V nariadení Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti sa stanovuje, že rozhodné právo pre vyživovaciú povinnosť sa určuje v súlade s Haagskym protokolom z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciú povinnosť (ďalej len „protokol“) v členských štátoch viazaných týmto protokolom. Spoločenstvo má výlučnú právomoc vo všetkých záležitostiach, ktoré sa riadia protokolom. Tým nie je dotknuté postavenie členských štátov, ktoré nie sú viazané týmto rozhodnutím ani nepodliehajú jeho uplatňovaniu, ako sa uvádza v odôvodneniach 11 a 12. Spoločenstvo by preto malo schváliť protokol. Protokol by sa mal uplatňovať medzi členskými štátmi najneskôr od 18. júna 2011, t. j. odo dňa uplatňovania nariadenia (ES) č. 4/2009. Pravidlá protokolu by mali určovať rozhodné právo pre vyživovaciú povinnosť, ak sa má rozhodnutie o tejto povinnosti uznať a vykonať podľa pravidiel týkajúcich sa zrušenia doložky vykonateľnosti stanovených v nariadení (ES) č. 4/2009. S cieľom zabezpečiť, aby sa v Spoločenstve uplatňovali rovnaké kolízne normy pre pohľadávky na výživné týkajúce sa obdobia pred nadobudnutím platnosti alebo predbežným vykonávaním protokolu, ako aj po ňom v Spoločenstve, pravidlá protokolu by sa bez ohľadu na jeho článok 22 mali vzťahovať

aj na pohľadávky týkajúce sa obdobia pred touto udalosťou. Na tento účel by sa pri uzavretí protokolu malo vydať jednostranné vyhlásenie.

3. Podľa bodu 17 preambuly Nariadenia Rady EÚ č. 4/2009 dodatočná norma právomoci by mala ustanovovať, že s výnimkou osobitných okolností môže povinný začať konanie na vydanie zmeneného alebo nového rozhodnutia len v štáte, v ktorom mal oprávnený obvyklý pobyt, keď sa rozhodnutie vydalo, a v ktorom má oprávnený naďalej obvyklý pobyt. S cieľom zabezpečiť dobré prepojenie medzi Haagskym dohovorom z roku 2007 a týmto nariadením je potrebné uplatňovať toto pravidlo aj na rozhodnutia tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou uvedeného dohovoru, pokiaľ je tento dohovor platný vo vzťahu medzi dotknutým štátom a Spoločenstvom a uplatňuje sa v dotknutom štáte aj Spoločenstve na rovnaké vyživovacie povinnosti.

4. Podľa bodu 44 preambuly Nariadenia Rady EÚ č. 4/2009 Týmto nariadením by sa malo zmeniť a doplniť nariadenie (ES) č. 44/2001 nahradením ustanovení uvedeného nariadenia týkajúcich sa vyživovacej povinnosti. S výhradou prechodných ustanovení tohto nariadenia by členské štáty mali vo veciach vyživovacej povinnosti uplatňovať ustanovenia tohto nariadenia o právomoci, uznávaní, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí a o právnej pomoci namiesto ustanovení nariadenia (ES) č. 44/2001 odo dňa začiatku uplatňovania tohto nariadenia.

5. Podľa Kapitoly 1, článku 1, odseku 1 Nariadenia Rady EÚ č. 4/2009 Toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

6. Podľa článku 10 Nariadenia Rady EÚ č. 4/2009 Ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

7. Podľa článku 2 bod 1 Nariadenia RADY (ES) č. 44/2001 Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

8 . Podľa článku 5 bod 2 Nariadenia RADY (ES) č. 44/2001 Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte vo veciach výživného na súdoch podľa bydliska alebo obvyklého pobytu osoby oprávnenej na výživné, alebo ak je vec spojená s konaním o právnom stave osoby, na súde, ktorý podľa právneho poriadku svojho štátu má právomoc vo veci konať, ak sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnom občianstve niektorého z účastníkov;

9. Právomoc súdu prejednávať a rozhodovať vec v občianskom súdnom konaní je jednou z procesných podmienok konania, na ktorú súd prihliada kedykoľvek počas konania. Súd je preto z úradnej moci povinný kedykoľvek za konania, t. j. v ktoromkoľvek štádiu, skúmať, či je daná právomoc súdov konkrétnej veci. Nedostatok právomoci predstavuje nedostatok podmienky konania, ktorú nemožno odstrániť a súd je povinný konanie zastaviť. Preskúmajúc obsah návrhu na začatie konania, ako aj doposiaľ zistený skutkový a právny stav veci, súd dospel k záveru, že tu nie je daná právomoc súdov Slovenskej republiky vec prejednať a rozhodnúť.

10. Podľa § 161 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

11. V prípade výskytu cudzieho prvku v konaní sa právomoc súdov Slovenskej republiky ako členského štátu Európskej únie spravuje predovšetkým úniovým právom tvoreným nariadeniami vydávanými Radou a Európskou komisiou. V prejednávanvej veci ide o konanie o výživnom pre maloleté deti. Ide o občianskoprávny vzťah s medzinárodným prvkom, ktorý sa týka členských štátov Európskej únie, preto súd postupoval podľa vyššie uvedených Nariadení Rady (ES).

12. Poukazujúc na ustanovenie článku 5 ods. 2 Nariadenia rady (ES) č. 44/2001, právomoc na konanie v danej právnej veci prislúcha súdom toho členského štátu Európskej únie, na ktorého území je v čase začatia konania obvyklý pobyt maloletých detí a to je súd v Českej republike podľa miesta ich obvyklého pobytu, ktorým je mesto Přerov, Česká republika. Navyše vo veci naposledy rozhodoval Okresní soud

v Přerove, ČR a práve rozsudok tohto súdu chce otec maloletý zmeniť tak, že súd mu výživné na jeho dve maloleté deti zníži.

13. Podľa článku 3 odseku 1 písmena a) Nariadenia Brusel IIa, vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy toho členského štátu, na ktorého území manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva.

14. Podľa článku 8 odseku 1 Nariadenia Brusel IIa, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

15. Podľa článku 17 Nariadenia Brusel IIa, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

16. Podľa článku 3 písmeno a) až d) Nariadenia o výživnom, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná :a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, alebo b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

17. Rozhodujúcim kritériom pre posúdenie právomoci súdu na konanie o výške výživného je v zmysle čl. 8 Nariadenia Brusel II určenie členského štátu, v ktorom má maloleté dieťa obvyklý pobyt v čase začatia konania. Ide o miesto faktického sa zdržiavania maloletého dieťaťa, ktoré musí trvať určitý čas, aby nadobudlo predpoklad obvyklosti. Je to zároveň miesto, na ktoré má maloleté dieťa osobné, kultúrne, sociálne a ekonomické väzby, čím sa toto miesto stane centrom jeho života. Existencia úmyslu zdržiavať sa trvalo na tomto mieste nie je smerodajným kritériom, ale len jedným z mnohých ďalších kritérií, ktoré je súd pri posudzovaní obvyklého pobytu maloletého dieťaťa povinný vziať do úvahy. Z doposiaľ zistených skutočností vyplýva, že maloleté O. O. K. žijú od dlhodobo v Českej republike spolu s matkou, ktorá im poskytuje osobnú starostlivosť. V Českej republike majú obe maloleté deti vytvorené rodinné zázemie a sociálne väzby, majú tam centrum svojich záujmov, z čoho vyplýva, že ich obvyklý pobyt sa tam nachádza a preto má právomoc konať príslušný orgán Českej republiky v zmysle citovaného čl. 8 Nariadenia Brusel IIa.

18. Tunajší súd by mal právomoc konať v časti úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom v tom prípade, ak by došlo k prijatiu právomoci tunajšieho súdu zo strany oboch rodičov v čase začatia konania a zároveň, ak by to bolo v záujme maloletých detí, čo v súčasnosti nie je splnené. Podľa názoru tunajšieho súdu je v záujme oboch maloletých, aby o výške výživného konal príslušný súd v Českej republike a to z dôvodu lepšej znalosti pomerov danej krajiny a z dôvodu blízkosti k maloletým deťom, ktorému tak vie príslušný súd poskytnúť lepší priestor na uplatnenie ich práv a zároveň ich ochranu. Tunajší súd nepozná pomery danej krajiny v miere, ktorá je žiaduca na konanie o výživnom a každá žiadosť o vykonanie dôkazu v ČR by predlžovala súdne konanie. Je preto potrebné, aby sa otec ohľadom zníženia výšky výživného obrátil na príslušný súd v Českej republike, ktorým sa javí byť Okresní soud v Přerove. Vzhľadom k zistenému neodstrániteľnému nedostatku podmienky konania (nedostatok právomoci), súd zároveň vo výroku uznesenia konanie zastavil. Nemôže však vec postúpiť súdu iného štátu; iba v odôvodnení svojho uznesenia poučí účastníkov o tom, že sa s návrhom môžu obrátiť na príslušný úrad v cudzine. (R26/1987).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie nie je oprávnený podať ten, v koho prospech bolo rozhodnutie vyhlásené.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.